

ಕೊಕ್ಕು ಕೃಷಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಭಾ.ಕೃ.ನಂ.ಹ.-ಕೇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರೋಟೆಚರ್ಚ್ ಬೆಳಗಾಜಿ ನಂತಾಲೀಫ್‌ನಾ ನಂಧೆ
ಕಾಸರಗೋಡು - 671 124, ಕರ್ನಾಟಕ

ಕೊಕ್ಕು ಕೃಷಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಭಾ.ಕೃ.ನಂ.ಪ.-ಕೆಳವ್ಯಾಯ ಪೊಜಿಡ ಬೆಳೆಗಳ ನಂಬಿಣಿನಾ ನಂಸ್ತೇ
ಕಾನರಗ್ರೋಡು - 671 124, ಕೇರಳ

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಂಬ್ಯೆ : 136

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪುರವಣೆ : ಕೊಕ್ಕೂ ಕೃಷಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

**ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕ ಸಂಖ್ಯೆ
ಕಾರ್ಯಾಲಯ - 671 124, ಕೇರಳ**

ದೂರವಾಣಿ : 04994-232893/94/95, 232090

ಪ್ರಾಕ್ತಿಕ : 04994-232322

ಇ. ಮೆಲ್ಲೂ : director.cpcri@icar.gov.in, directorcpcri@gmail.com

ಜಾಲತಾಣ : <http://www.cpcri.gov.in>

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಡಾ. ಪಿ. ಚೌಡಪ್ಪ

ನಿರ್ದೇಶಕರು

**ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶೋಟದ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕಾರ್ಯಾಲಯ - 671 124, ಕೇರಳ**

ಅನುವಾದ :

ನಾಗರಾಜ ಎನ್. ಆರ್.

ಭವಿಷ್ಯ

ಮೂಲ ಲೇಖನ :

ಎಸ್. ಎಲ್ಲೈನ್ ಅಪ್ಪರ

ಭವಿಷ್ಯ

ಎಂ. ಚೈತನ್ಯ

ಯು. ಕೇತಕನ

ಶಿವಾಚಿ ಹೋಸ್‌ರಾವ್ ಘೋಬೆ

ಭಾಯಜಿತ್ ಮತ್ತು ರೇಖಾಜಿತ್ :

ಎಸ್. ಎಲ್ಲೈನ್ ಅಪ್ಪರ

ವಿ. ಭರತ್ ಕುಮಾರ್

ಶಿವಾಚಿ ಹೋಸ್‌ರಾವ್ ಘೋಬೆ

ಆರ್. ಧವಂತ್ರಾಂ ಪಾಂಡಿಯನ್

ನವಂಬರ್, 2018

ಮುದ್ರಣ :

ಪ್ರಿಂಟ್ ಮೌಂಟ್, ವಿಟ್ - 574 243, ಫೋ.: 9481958872

ಕೊಕ್ಕೊ ಕೃಷಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಕೊಕ್ಕೊ (ತೀಯೋಬ್ಲೇಮ್ ಕ್ರಾಪ್ ಎಲ್) ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೋಟದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಮೂಲಸಾಫಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕದ ಅಮೇಜಾನ್ ಪ್ರದೇಶ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೊಕ್ಕೊದಿಂದ ಕಹಿಯಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಾಟೆಕ್ಸ್ ಜನರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಕೊಕ್ಕೊಲೆಟ್ ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಐವರಿಕ್ಸ್‌ಸ್ಟ್ರೀ, ಫಾನಾ, ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ನೈಜೀರಿಯಾ, ಕ್ಯಾಮರೂನ್ ಮತ್ತು ಮಲೇಶಿಯಾ ಕೊಕ್ಕೊ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ಮೊದಲು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು, 1970ರ ನಂತರದಿಂದ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ತಾಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ 78,000 ಹೆಕ್ಟೇರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 16,050 ಟನ್ನಗಳಷ್ಟು ಬಣ ಬೀಜವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಮಿಷನ್, ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹೊರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುವ ಬೆಳೆಯಿಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಆಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ತಾಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅಧಿಕ ಇಳಿವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಪಡೆಯಲು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಸಿಗಿಡಗಳ ಅಧವಾ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳ ಬಳಕೆ, ಸುಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ ಕೆಮುಗಳು, ಗಿಡದ ಹರಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ/ ಕೃಷಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ಒಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ, ಸಸಿ ಮಡಿ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೊಕ್ಕೊ ಕೃಷಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಗುಣ :

ಕೊಕ್ಕೊ ಆದ್ರ್ಯಾ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮೊದಲು ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆಗೆ ಆ ಹವಾಗುಣದ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು 20° ಉತ್ತರ ಮತ್ತು 20° ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಮಧ್ಯ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ, 10° ಉತ್ತರ ಮತ್ತು 10° ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ 500 ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ 300 ಮೀ. ವರೆಗಿನ ಎತ್ತರವು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆಯಲು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಸ್ತು 90–100 ಮೀ.ಮೀ. ನಂತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1500–2000 ಮೀ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಉಷ್ಣಾಂಶ 15° ನಿಂದ 39° ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ತಾಪಮಾನ 25° ನಿಂದ. ಆದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಪಮಾನ 10° ನಿಂದ ಗಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ತಾಪಮಾನ 21° ನಿಂದ. ಗಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ರ್ಯಾತ್ಮೆ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕು.

ಮಣ್ಣ :

ಸೂಸಲು ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸೂಸಲು ಮರಳು ಮಣ್ಣ ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಮುರ ಮಣ್ಣ, ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣ, ಕೆಂಪು ಸೂಸಲು ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಜಲ ಪ್ರವಾಹ ತಂದ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಡಲ ತೀರದ ಮರಳು ಮಣ್ಣ ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1.5 ಮೀ. ನಷ್ಟ ಆಳವಾಗಿರುವ, ಶೇಕಡಾ 2.0 ರಷ್ಟು ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು 100 ಗ್ರಾಂ. ಮಣ್ಣಿಗೆ 12 ಮಿ.ಇ. ನಷ್ಟ ಧನ ಆಯೋನ್ ವಿನಿಮಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಮಣ್ಣ ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನವಾಗಿದೆ.

ನೆರಳು :

ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮೂಲತಃ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ನೆರಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ನೆರಳಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಿಸುವ ಅಂಶಿಕ ನೆರಳು ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯವಾಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜಡಿತ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಕೊಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಭೋಮಿಯ ಸೂಕ್ತತೆ :

ಭೋಮಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು			ವರ್ಗೀಕರಣ		
ನಿಯತಾಂಕ	ಗುಣಲಕ್ಷಣ	ವಿಳಾಂಶ	ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ	ಮಧ್ಯಮ ಸೂಕ್ತ	ಕಡಿಮೆ ಸೂಕ್ತ
ಉಷ್ಣಾಂಶ	ತಿಂಗಳ ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ	%ಸ್ಲಿಯಸ್	15-32	32-40 10-15	>40 <10
ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಆಘಾಜನಕದ ಲಭ್ಯತೆ	ಬಸಿಯುವಿಕೆ	ಶೈಫಲಿ	ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಸಿಯುವಿಕೆ	ಮಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಸಿಯುವಿಕೆ	ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬಸಿಯುವಿಕೆ
ಮೋಡಕಾಂಶಗಳ ಲಭ್ಯತೆ	ಬೇರು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ	%	>2	1-2	0.5-1
ಬೇರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮಣ್ಣನ ಸೂಕ್ತತೆ	ಮಣ್ಣನ ಆಳ	ಸೆಂ.ಮೀ.	>150	75-150	75-50
ಮಣ್ಣನ ನಂಜು	ರಸಸಾರ	-	6.0-7.0	7.0-7.5 5.0-6.5	7.5-8.0 4.0-5.0
ಮಣ್ಣನ ಸವಕಳಿ	ಇಳಿಜಾರು	%	3-10	10-15	15-20
ಮಳೆ	ಪ್ರಮಾಣ	ಮಿ.ಮೀ.	1250-3000	1250	-
ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು	ಪ್ರಮಾಣ	%	50	30-50	-

ಕೊಕ್ಕು ವಿಧಗಳು :

	ಕ್ರಿಯಲ್ಲೋ	ಫಾರೆಸ್ಟ್ರೋ	ಟ್ರೈಟ್ರಾರಿಯೋ
ಕೋಡು/ಹಣ್ಣನ ಬಣ್ಣ			
ಕೋಡು/ಹಣ್ಣನ ಬಣ್ಣ	ಕಡು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು ಹಣ್ಣಾದಾಗ ಕಿತ್ತಕೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ.	ಹಸಿರು ಕೋಡುಗಳು ಬಲಿತ ಮೇಲೆ ಹಳೆದಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.	ಕ್ರಿಯಲ್ಲೋ ವುತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ರೋಗಳ ಮಧ್ಯಂತರ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊರದಿಯತ್ತವೆ.
ಕೋಡು/ಹಣ್ಣನ ಆಕಾರ	ಒರಟಾದ ಮೇಲ್ಕೆ, ಸ್ವರ್ವವಾಗಿ ಚೂಪಾದ ತುದಿ ಮತ್ತು ತೆಳ್ಳನೆಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.	ಸಿಪ್ಪೆ ದಪ್ಪಿದ್ದ ನಯವಾದ ವೇಳೆಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ತುದಿಗಳು ದುಂಡಾಗಿರುತ್ತವೆ.	ಸಿಪ್ಪೆಯು ಗಡುಸಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಬೀಜದ ಬಣ್ಣ	ತಾಜಾ ಬೀಜಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವಿದ್ದು ಹುಳಿಯು ವಿಕೆಯ ನಂತರ ದಾಲ್ಖಿನ್ನಿಂದ ಬಣ್ಣ/ಹಳದಿ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಶಿರುಗುತ್ತವೆ.	ತಾಜಾ ಬೀಜಗಳು ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು ಹುಳಿಯು ವಿಕೆಯ ನಂತರ ಚಾಕಲೇಟ್‌ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಶಿರುಗುತ್ತವೆ.	ಬೀಜಗಳ ಬಣ್ಣವು ವೈವಿಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ ವಿರಳವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತವೆ.
ಬೀಜದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರತಿ ಕೋಡು/ಹಣ್ಣು ಸುಮಾರು 20 ರಿಂದ 30 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.	ಪ್ರತಿ ಕೋಡು/ಹಣ್ಣು ಸುಮಾರು 30 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಂದಿರುತ್ತದೆ.	ಪ್ರತಿ ಕೋಡು/ಹಣ್ಣು ಸುಮಾರು 30 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಂದಿರುತ್ತದೆ.
ವಾಸನೆ	ಹಿಡಕರವಾದ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದಕರ ರುಚಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.	ಗಡುಸಾದ ವಾಸನೆಯಿದ್ದು ಕಚಿರುಚಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ.	ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಲ್ಲೋ ವುತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ರೋಗಳ ಮಧ್ಯಂತರ
ಹುಳಿಸುವಿಕೆ	ಬೀಜಗಳನ್ನು 3 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳಿಸಬಹುದು.	ಬೀಜಗಳು ಹುಳಿಯಲು 6 ದಿನಗಳು ಬೇಕು.	ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ರುಚಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
ಹೊಂದಾಣಿಕೆ	ಎಲ್ಲಾ ಹವಾಗುಣಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.	ವಿವಿಧ ಹವಾಗುಣಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	ಬೀಜಗಳು ಹುಳಿಯಲು 4-5 ದಿನಗಳು ಬೇಕು.
ಇತರೆ ಗುಣಗಳು	ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆ, ರೋಗಗಳಿಗೆ ಬೆಗೆನೆ ತುಶ್ರಾಗುತ್ತದೆ.	ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೋಗ/ ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.	ವಿವಿಧ ಹವಾಗುಣಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೋಗ/ ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ.
ವಿಧಗಳು	ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮತ್ತು ದಾಸ್ತಿನ ಅವೇರಿಕದ ಕ್ರಿಯಲ್ಲೋ ಕೊಕ್ಕು.	ಅಮೆಲೊನಾಡೊ, ಕೊಮ್ಮೊ, ಪೆಟ್ರಿಮು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅಮೆಲೊನಾಡೊ ನಾಷಿಯನಲ್, ಮಾಟಿನ/ಸಿಲಾನ್ ಮತ್ತು ಗಿನಿಯ (ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕೊಕ್ಕು).	ಟ್ರೈಟ್ರಾರಿಯೋ ಮತ್ತು ಏಷಿಯಾದ ಸಂಕರಣಗಳು (ಕ್ರಿಯಲ್ಲೋ ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ರೋಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ನೇಸ್‌ಗ್ರಿಂಕ ಸಂಕರಣೆ).

ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು/ ಸಂಕರಣಗಳು :

ತಳಿಗಳು ಅಥವಾ ಕ್ಲೋನ್‌ಗಳು

<p>ವಿ.ಟಿ.ವಿಲ್.ಸಿ.ಸಿ.-1 (ವಿಟ್ಟ ಕೊಕೆನ್ ಆಯ್ಕೆ-1)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> * ಈ ತಳಿಯು ಸ್ಯೇಜೀರಿಯಾದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಂಶವಾಹಿನಿಯಾದ EC 631558 ನಿಂದ ಕ್ಲೋನಲ್ ಆಯ್ಕೆ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ತಳಿ * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 55 ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಶೋಕ ಸುಮಾರು 360 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 42 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ * ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1700 ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ಒಣ ಬೀಜ * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 88% * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 52% * ಈ ತಳಿಯು ಆಕರ್ಷಕ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ * ಕಮ್ಮು ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ, ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ನೀರನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
<p>ವಿ.ಟಿ.ವಿಲ್.ಸಿ.ಸಿ.-2 (ವಿಟ್ಟ ಕೊಕೆನ್ ಆಯ್ಕೆ-2)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> * ಈ ತಳಿಯು VTLC-57 (IC 0597838) ರಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ತಳಿ * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 55 ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಶೋಕ ಸುಮಾರು 400 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 41 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ * ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1840 ಕಿ.ಗ್ರಾ.0. ಒಣ ಬೀಜ * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 85% * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 53% * ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೋಗ (ಕಮ್ಮು ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ) ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ (ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ) ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಂಕರಣ ತಳಗಳು

**ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಹೆಚ್.-1
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕೆನ್ನು ಸಂಕರಣ-1)**

- * ಈ ತಳಿಯು ಮಲೇಷಿಯಾದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಂಶವಾಹಿನಿಗಳಾದ EC 631540 X EC 631534 ನಡುವಿನ ಸಂಕರಣ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 50 ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಶೋಕ ಸುಮಾರು 350 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 40 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರ್ಹಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 959 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 87%
- * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 54%
- * ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕಮ್ಮೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ, ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ

**ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಹೆಚ್.-2
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕೆನ್ನು ಸಂಕರಣ-2)**

- * ಈ ತಳಿಯು ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್‌ನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಂಶವಾಹಿನಿಗಳಾದ IC 565551 X IC 565556 ನಡುವಿನ ಸಂಕರಣ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 50 ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಶೋಕ ಸುಮಾರು 350 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 40 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರ್ಹಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1030 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 89% ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 54%
- * ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕಮ್ಮೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ

**ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಹೆಚ್.-3
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕೆನ್ನು ಸಂಕರಣ-3)**

- * ಈ ತಳಿಯು ಮಲೇಷಿಯಾ X ನೈಜೀರಿಯಾ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಂಶವಾಹಿನಿಗಳಾದ EC 631534 X EC 631546 ನಡುವಿನ ಸಂಕರಣ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 41 ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಶೋಕ ಸುಮಾರು 440 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 41 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರ್ಹಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1150 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 87%
- * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 51%
- * ಕಡಿಮೆ ನೀರಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುಬಲ್ಲಿ ತಳಿ

**ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಹೆಚ್.-4
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕ್ಕೊ ಸಂಕರಣ-4)**

- * ಈ ತಳಿಯು ಮಲೇಷಿಯಾ X ನ್ಯೂಜೆಲಿಯಾ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಂಶವಾಹಿನಿಗಳಾದ EC 631534 X EC 631556 ನಡುವಿನ ಸಂಕರಣ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 40 ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ತೂಕ ಸುಮಾರು 440 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 40 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹೆಕ್ಕೋರ್ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1090 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 87%
- * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 51%
- * ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲದೇ, ಕಡಿಮೆ ನೀರಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುಬಲ್ಲ ತಳಿ

**ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಹೆಚ್.-5
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕ್ಕೊ ಸಂಕರಣ-5) :
ನೇತ್ರ ಸೆಂಚುರ**

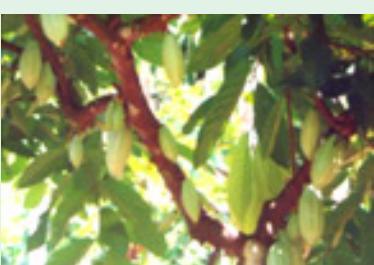
- * ಈ ತಳಿಯು IC 565554 X IC 565559 ನಡುವಿನ ಸಂಕರಣವಾಗಿದ್ದ ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಸಿ.-1 ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ನೇತ್ರ ಸೆಂಚುರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 66 ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನ ತೂಕ ಸುಮಾರು 400-450 ಗ್ರಾ. ಇದ್ದು ಸರಾಸರಿ 43 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 43 ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ
- * ಒಂದು ಹೆಕ್ಕೋರ್ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1500-1800 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 88%
- * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 52%
- * ಶೀಪ್ರಮಾಗಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ, ಕಮ್ಮೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ, ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಮಾಡ್ಯಾಮಿಕವಾಗಿ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವಿರುವ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಅತೀ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ

ಭರವಸೆಯ ತಳಿಗಳು
ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಎಸ್.-3
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕ್ಕೊ ಅಯ್ಯೆ-3)

- * ಎರಡು ಖುತ್ತವಿನಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಕಮ್ಮೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ, ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ನೀರನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ಸರಾಸರಿ 58 ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 43 ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ
- * ಒಂದು ಒಣ ಬೀಜದ ಸರಾಸರಿ ತೂಕ: 1-1.11 ಗ್ರಾ.
- * ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಗಿಡಪೂರ್ವಕ ಸರಾಸರಿ ಒಣ ಬೀಜದ ಇಳುವರಿ: 2.4-2.5 ಕಿ.ಗ್ರಾ.
- * ಒಂದು ಹೆಕ್ಕೋರ್ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ: 1440-1500 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 88%
- * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 55%

ವಿ.ಟಿ.ಎಲ್.ಸಿ.ಎಸ್.-4
(ವಿಟ್ಟ ಕೊಕ್ಕೊ ಅಯ್ಯೆ-4)

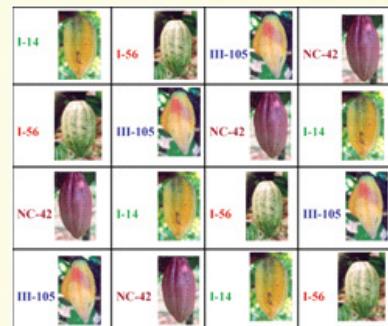
- * ಎರಡು ಖುತ್ತವಿನಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಕಮ್ಮೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ, ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ನೀರನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ
- * ಪ್ರತಿ ಗಿಡ ಸರಾಸರಿ 58 ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- * ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 44 ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ
- * ಒಂದು ಒಣ ಬೀಜದ ಸರಾಸರಿ ತೂಕ: 1-1.11 ಗ್ರಾ.
- * ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಗಿಡಪೂರ್ವಕ ಸರಾಸರಿ ಒಣ ಬೀಜದ ಇಳುವರಿ: 2.5-2.8 ಕಿ.ಗ್ರಾ.
- * ಒಂದು ಹೆಕ್ಕೋರ್ಗೆ ಇಳುವರಿ: ಸರಾಸರಿ 1500-1680 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಬೀಜ
- * ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಿರುಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 87%
- * ಸರಾಸರಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣ: 54%

ಬೀಜದ ತೋಟ ಅಥವಾ ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟ :

ಸ್ವಕ್ಷೇಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವಾಗದಿರುವುದು ಕೊಕ್ಕೊಡ ತಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ತಳಗಳನ್ನು ಸಂಕರಣ ಬೀಜೋಎತ್ತಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬೀಜದ ತೋಟ ಅಥವಾ ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟದ ಉದ್ದೇಶ, ತಿಳಿದಿರುವ ಸಸ್ಯ ಕುಲದಿಂದ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹೊಂದಾರೆಕೆಯಿಂದ ಸಾಬೀತಾದ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊಂದಾರೆಕೆಯಾಗುವ ತಳಗಳನ್ನು ಸಸ್ಯಾಂಗ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ತೋಟ/ ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ನೈಗಿಸಿಕವಾಗಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೋಟವು ಎರಡು ತಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ದ್ವಿ-ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟವೆಂದೂ, ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಬಹು-ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ ಸಸಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೈಗಿಸಲು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ನರಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ತೋಟಗಳನ್ನು ಸಾಫ್ಟ್‌ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿ-ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟ

ಬಹು-ಕ್ಲೋನ್‌ಲ್ ತೋಟ

ಕೊಕ್ಕೊ ಸಸಿ ಮಡಿ :

- * ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 50–100 ಹೆಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮತ್ತು 12 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿಗಿರುವ ಘಾರೆಸ್ವೀರೋ ಮತ್ತು ಟ್ರಿನಿಟಾರಿಯೋ ಜಾತಿಯ ತಾಯಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ಹಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.
- * ನಯವಾದ ಮೇಲ್ತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ, 1 ಸೆ.ಮೀ. ದಪ್ಪನೆಯ ಸಿಪ್ಪೆ ಹೊಂದಿರುವ, 350 ಗ್ರಾ. ಶಾಕದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- * 6 ಇಂಚು X 9 ಇಂಚು ಗಾತ್ರದ, 250 ಗೇಜ್ ದಪ್ಪನೆಯ ಕಪ್ಪು ಪಾಲಿಧಿನ್ ಜೀಲದಲ್ಲಿ, 2:1:1 ರಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಾಮರಜು:ಗೊಬ್ಬರದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು.
- * ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಗೋಂದು/ ಅಂಟನ್ನು ಬೂದಿ ಅಥವಾ ಮರಳನಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜ್ವಲ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದು ಬೀಜವನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಅಳಿದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು.
- * ದ್ವಿ-ಕ್ಲೋನ್ ಅಥವಾ ಬಹು-ಕ್ಲೋನ್ ಹೊಂದಿರುವ ಬೀಜದ ತೋಟಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.
- * ಎರೆಹುಳ ಗೊಬ್ಬರ, ನಾರಿನ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್, ಅಡಿಕೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕೊ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಾ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಒಳಸಬಹುದು.
- * ನಾಲ್ಕುರಿಂದ ಐದು ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.
- * ಕೊಕ್ಕೊದಲ್ಲಿ ಸ್ವಕ್ಷೇಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಸ್ಯಾಂಗ ಕಸಿ ವಿಧಾನ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಮೃದುಕಾಂಡ ಕಸಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಚೀ ಬಡ್ಡಿಂಗ್ ವಿಧಾನವು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕ್ಲೋನ್ ಅಥವಾ ಎಫ್-1 ತಳಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಸಿ

ಕಸಿ

ಬಡ್ಡೆ ಗಿಡ

ನೆಡುವ ವಿಧಾನ :

ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊಕ್ಕೊ	ತೆಂಗಿನೊಂದಿಗೆ ಕೊಕ್ಕೊ	ತಾಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊಕ್ಕೊ
 <ul style="list-style-type: none"> * 2.7 ಮೀ. x 2.7 ಮೀ. (9 ಅಡಿ x 9 ಅಡಿ) ಅಂತರವರುವ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮರಗಳ ಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ 2.7 ಮೀ. x 5.4 ಮೀ. (9 ಅಡಿ x 18 ಅಡಿ) ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾಲಿನ ನಡುವೆ ನೆಡಬಹುದು. * ಗಿಡಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ: ೒೦೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 686 ಗಿಡಗಳು. 	 <ul style="list-style-type: none"> * 7.5 ಮೀ. x 7.5 ಮೀ. (25 ಅಡಿ x 25 ಅಡಿ) ಅಂತರದಲ್ಲಿಯವ ತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ 2.7 ಮೀ.-3.0 ಮೀ. (9 ಅಡಿಯಿಂದ 10 ಅಡಿ) ವರೆಗಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. * 3 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ: ೒೦೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 444 ಗಿಡಗಳು. * ತೆಂಗಿನ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ದ್ವಿಸಾಲು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 2.5 ಮೀ. ನಿಂದ 2.7 ಮೀ. ವರೆಗಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ೒೦೯ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 800 ರಷ್ಟು ಕೊಕ್ಕೊ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬಹುದು. * ತೆಂಗಿನ ಎಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಕ್ಕೊ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಂಗಿನ ಕಾಂಡದಿಂದ 3 ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. 	 <ul style="list-style-type: none"> * ಶ್ರೀಕೋನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 9.9 ಮೀ. ಅಧಿವಾ 10.5 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ತಾಳೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ 2.4 ಮೀ.-3.0 ಮೀ. (8 ಅಡಿಯಿಂದ 10 ಅಡಿ) ವರೆಗಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. * ಗಿಡಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 400 ಗಿಡಗಳು. * ತಾಳೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಹೆಚ್ಚಿಗಿರು -ವುದರಿಂದ ಕೊಕ್ಕೊವನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ತಾಳೆ ಮರದ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಗೊಂದೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದ -ಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರವಿರುವ ಅಧಿವಾ ಚೌಕೆ / ಚದರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ತೋಟವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬಹುದು.

ನೀರಾವರಿ :

ಕೊಕ್ಕು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ನವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇ, ಜನವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 6 ದಿನಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇ ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 4-5 ದಿನಗಳಿಗೊಳ್ಳುತ್ತೇ 175 ಲೀ. ನಂತೆ ನೀರುಣಿಸಬೇಕು. ಡಿಸೆಂಬರ್-ಮೇ ತಿಂಗಳು ಕೊಕ್ಕು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡುವ, ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಲಫಟ್ಟವಾಗಿದ್ದು. ಗಿಡಗಳ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀರೊದಗಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಕೊಕ್ಕು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದ್ದು, ಗಿಡವೋಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ 20 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಮೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಕೊಕ್ಕು ಗಿಡವೋಂದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100 ಗ್ರಾಂ. ಸಾರಜನಕ, 40 ಗ್ರಾಂ. ರಂಜಕ ಹಾಗೂ 140 ಗ್ರಾಂ. ಮೊಟ್ಟಾರ್ಥ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಎರಡು ಸಮ ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ಮತ್ತು ಸಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ 1 ಅಡಿ ಶ್ರೀಜುದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಎರಡು ವರ್ಷದ ನಂತರ 1.5-2.5 ಅಡಿ ಶ್ರೀಜುದ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ : ಕೊಕ್ಕು ಬೆಳೆಗೆ ಶಿಥಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ರಾಷಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು.

ಮೋಷಕಾಂಶಗಳು/ ರಸಗೊಬ್ಬರ	ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ	ಎರಡನೇ ವರ್ಷ	ಮೂರನೇ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ನಂತರ
ಸಾರಜನಕ (N)	33	66	100
ರಂಜಕ (P_2O_5)	13	26	40
ಮೊಟ್ಟಾರ್ಥಿಯಂ (K_2O)	46	92	140
ರಸಗೊಬ್ಬರ			
ಯೂರಿಯಾ	72	144	220
ರಾಕ್ ಪಾಸ್ವೇಚ್/ಶಿಲಾ ರಂಜಕ	65	130	200
ಮ್ಯೂರೇಟ್ ಅಥ್ವ ಮೊಟ್ಟಾರ್ಥ	77	154	230

ಸತುವಿನ ಕೊರತೆ :

ಕಡಿಮೆ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ರಂಜಕವಿರುವ ತಟಸ್ಕ್ರಿಯೆ ರಸಸಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಮಣ್ಣ, ಕ್ಷಾರೀಯ ಮತ್ತು ಮರಳ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸತುವಿನ ಕೊರತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಎಲೆಗಳು ಬೀಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.
- * ಈ ರೀತಿ ಬೀಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಭ್ಯಾಸಿ ಕಂಡುಬಂದು ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಯ ಪತ್ರನಾಳಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- * ಎಲೆಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಂತರ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತಿರುತ್ತದೆ.
- * ಹೊಂಬಿಗಳು ಗುಚ್ಛ ರೋಗದ ಬಿಂಬಿ ತೋರಿಸಿ ಒಳಗುತ್ತವೆ.

ಕಬ್ಬಿಗಳ ಕೊರತೆ :

ಕಾರ್ಬೋಯ ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ (ರಸಸಾರ >7.5) ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಕ್ಯಾಲೀಂಯಂ ಹಾಗು ಮ್ಯಾಂಗನಿಂಝ್ ಇರುವ ಕಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಮರಳು ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಇದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಎಲೆಗಳ ಪತ್ರನಾಳಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಡು ಹಸಿರಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳು ತಿಳಿ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಿಲಫೋಮ್ಯೂ ಪತ್ರನಾಳ ಹಸಿರಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳು ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಏತ್ತಿತ ಬೀಳಿ ಅಥವಾ ಸಂಮಾರ್ಹ ಬೀಳಿ ಬಣ್ಣದಾಢ್ಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- * ಬೇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ತುದಿಯು ಒಳಗುತ್ತದೆ. ಹಳಿ ಎಲೆಯ ಅಂಬು ಮತ್ತು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಷ್ಪಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕೊಕ್ಕು ಗಿಡ ಸವರುದಿಕೆ :

ಸವರುದಿಕೆಯು ಕೊಕ್ಕುದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಯಾಲಿಟಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಕ್ಕುವನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಗಿನ ತೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬೇಳಿಯಾಗಿ ಬೇಳಿಯುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಬೇಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಕೊಕ್ಕು ಗಿಡದ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅಭ್ಯಾಸ ಸವರುದಿಕೆಯು ಕೊಕ್ಕು ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಸವರುದಿಕೆಯು ಈ ಬೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಕ್ಕು ಗಿಡದ ಬೇಳಿವರೆಗೆ ತುಂಬ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಸಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸುಮಾರು

ಪರೋಟ ಕ್ರಮಗಳು

- * 0.3% ಸತುವಿನ ಸಲ್ಟೇಂಜ್ (1 ಲೀ. ನೀರಿಗೆ 3 ಗ್ರಾಂ.) ಅನ್ನ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದರಿಂದ ಸತುವಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೊಗೆಲಾಡಿಸಬಹುದು.

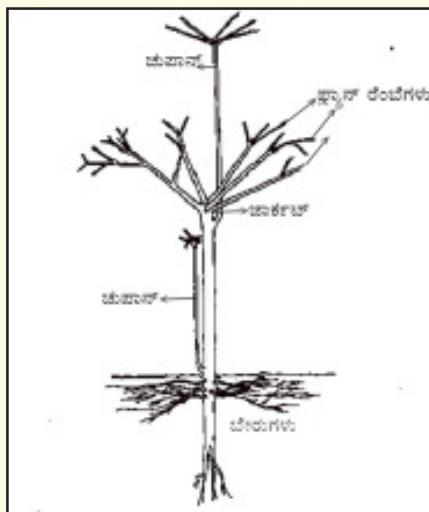
ವಿರೋಡಾಗಿರುವ ಕೊಕ್ಕು ಎಲೆಗಳು

ಪರೋಟ ಕ್ರಮಗಳು

- * ಕಬ್ಬಿಗಳ ಕೊರತೆಯು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು, ಇದರ ಪರೋಟಿಗಳಿಗೆ ವೇಳಡಾ ಇರಬೇಕಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಗಳ ಸಲ್ಟೇಂಜ್ (ಭೀರಸ್ ಸಲ್ಟೇಂಜ್) (1 ಲೀ. ನೀರಿಗೆ 0.1 ಗ್ರಾಂ.) ಅನ್ನ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು.

1-1.5 ಮೀ. ನಷ್ಟ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ತನ್ನ ನೇರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕವಲೊಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕವಲೊಡೆದ ರಂಬೆಗಳನ್ನು ಘ್ಯಾನ್ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕವಲೊಡೆದ ಸಸ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಜಾಕೆಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಾಕೆಟ್ ಭಾಗದಿಂದ ತುಸು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲ್ವಿವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ರೆಂಬೆ (ಚೊಪಾನ್) ಹಿಸಿಲೊಡೆದು, ಮೇಲ್ವಿವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಂತರ ಪುನಃ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಘ್ಯಾನ್ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 4 ರಿಂದ 10 ಮೀ. ನವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಘ್ಯಾನ್ ರೆಂಬೆಗಳು ಮೇಲ್ವಿವಾಗಿ ಬೆಳೆಯದೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹರಡುತ್ತವೆ. ಚೊಪಾನ್ ರೆಂಬೆಯು ನೇರವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಗಿಡದ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಈ ಎರಡೂ ರೆಂಬೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸವರುವಿಕೆ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸವರುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳು :

- ಆಕಾರ ಹೊಡುವ ಸವರುವಿಕೆ :** ಹೊಸ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡದ ಎತ್ತರವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಈ ಸವರುವಿಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊಕ್ಕೆ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕವಲು ಒಡೆಯುವ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಕವಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
  - * ಆಕಾರ ಹೊಡುವ ಸವರುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ 6 ರಿಂದ 12 ತಿಂಗಳ ಹ್ಲೋನ್ / ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಕಾರ ನೀಡಬಹುದು.
  - * ಕವಲೊಡೆಯುವ ಎತ್ತರ (ಜಾಕೆಟ್) ವನ್ನು 1 ರಿಂದ 1.5 ಮೀ. ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.
  - * ಕಾಂಡದಿಂದ ಹೇರಬರುವ ಉಪರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.
  - * ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕವಲೊಡೆದರೆ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇಂಥಾಗಿ ಕವಲೊಡೆದ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಚಿಪ್ಪಣಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದು ಕವಲೊಡೆದ ಭಾಗದಿಂದ ತುಸು ಕೆಳಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಚೊಪಾನ್ ರೆಂಬೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಚೊಪಾನ್ ರೆಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ನೇರ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ ಇನ್ನುಳಿದವನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಈ ಚೊಪಾನ್ ರೆಂಬೆಯ ಚಿಗುರನ್ನು ಬೇಕಾದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಚಿಪ್ಪಣಿ ಗಿಡದ ಎತ್ತರವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಹೊಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಒಂದು ಕಾಂಡವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡಬೇಕು.
- ರಚನಾ ಸವರುವಿಕೆ :** ಗಿಡದ ಹರಡುವಿಕೆ, ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಈ ಸವರುವಿಕೆಯು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

a. ಬೀಜದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ರಚನಾ ಸವರುವಿಕೆ : ಮೊದಲ ಕವಲು ಒಡಯುವ ಭಾಗ (ಜಾಕೆಟ್)ವು

1 ರಿಂದ 2 ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು 4 ಬಲಿಷ್ಟ ಕವಲಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕವಲಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಗಿಡವು ಸಮತೋಲನವಾಗಿರುವುದು. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಕೊಡ ಎತ್ತರ ಮೊದಲ ಕವಲು ಒಡಯುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಗಿಡದ ಹರಡುವಿಕೆ ಕೊಡಯಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, 3.8–4.0 ಮೀ. ಸುತ್ತಳತೆ ಮತ್ತು 2.7 ಮೀ. ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

b. ಕಣಿಗಳಲ್ಲಿ ರಚನಾ ಸವರುವಿಕೆ : ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸವರುವಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾಗಿದ ಮತ್ತು ಒಳ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ದ್ವಿತೀಯ ಹಂತದ ಸವರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕೊಡೆ ಅಥವಾ ಕೋನ್ ಆಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಾಗ ಗಿಡದ ಹರಡುವಿಕೆಯು ಕೊಡಯಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, 3.8–4.2 ಮೀ. ಸುತ್ತಳತೆ ಮತ್ತು 2.7 ಮೀ. ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

3. ಸ್ನೇಮಲ್ಯಾ ಸವರುವಿಕೆ : ರೋಗ್ರಸ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಅನುಪಯುಕ್ತ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಗಿಡಗಳು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಸವರುವಿಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜಾಕೆಟ್‌ನಿಂದ 60 ಸೆಂ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಕಾಂಡದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಉಪರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಸತ್ತ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಿಡ ಮತ್ತು ಬಳಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಇರುವೆಯ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ರೋಗ್ರಸ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಇಲಿ/ ಅಳಿಲುಗಳು ತಿಂದು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಸ್ನೇಮಲ್ಯಾ ಸವರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ಕೊಕೊಡು ಗಿಡ ಸವರುವಾಗ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು :

- ◆ ಅಧಿಕ ಎಲೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಕಾಯಿಗೆ ಸುಮಾರು 20 ರಿಂದ 30 ಎಲೆಗಳು ಇರುವ ಹಾಗೆ ಸವರಬೇಕು.
- ◆ ವಾರ್ಷಿಕ ಮುಖ್ಯ ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್–ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಜೂನ್–ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಕದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನವೆಂಬರ್–ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಸವರುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಸರಿಯಾದ ಸವರುವಿಕೆಯಿಂದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಗಿಡದ ಎತ್ತರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಲೀಂದ್ರದ ಬಾಧೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸಿಂಪಡಣೆ ಹಾಗೂ ಕೊಯ್ಲಿನ ಕೆಲಸವು ಸುಲಭವಾಗುವುದು.
- ◆ ತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಾವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಹಂತದವರೆಗೆ ಕೊಕೊಡವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡುಹುದು.
- ◆ ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ವಾತಾವರಣಾವಿರುವ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರಳು ಹಾಗೂ ನೀರಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ 2 ರಿಂದ 3 ಸಲ ರಚನಾ ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.
- ◆ 15 ರಿಂದ 20 ಚದರ ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಹರಡುವಿಕೆಯು ಕೊಕೊಡಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ◆ ಚೂಪಾನ್ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.
- ◆ ಸವರುವಾಗ ಹೂವುಗಳಿಗೆ, ಎಳೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಹಾನಿಯಾಗುವಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಬೇಕು.
- ◆ ಸವರಿದ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೋಡೋ ಮುಲಾಮನ್ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಶಿಲೀಂದ್ರಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

- ♦ ಸವರಿದ ದೊಡ್ಡ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೋಟದಿಂದ ತೇಗೆದು ಸಣ್ಣ ರೆಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಚ್ಚು ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಸವರುವಿಕೆಯಿಂದ/ ಉದುರಿದ ಎಲೆಗಳಿಂದ ವಾಷ್ಣವಾಗಿ 1000 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ನಷ್ಟ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿಸಬಹುದು.

ಸವರಿರುವ ಸಸಿ ಗಡ

ಸವರಿರುವ ಕಸಿ ಗಡ

ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಅಪುಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸುಮಾರು 50 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿದ್ದ ಇಪುಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದಪುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆ (ಹಿಲೊಪೆಲ್ಲೊಸ್ ಜಾತಿ) :

ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಿ ಹಿಲೊಪೆಲ್ಲೊಸ್ ಬಾಡಿ ಎಂಬ ಕೀಟವು ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ಗೇರು ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಸ್ನಿಹವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಾಟ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೀಟವು ಬೆಳೆಯತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯದ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ರಸ ಹಿರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಕೀಟವು ರಸ ಹಿರಿದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಿದ ವೃತ್ತಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದು, ಕಾಯಿಯು ಬೆಳೆಯತ್ತಾ ಹೊದಂತೆ ಈ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕವ್ವು ಬಣ್ಣಿಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ.
- * ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಹಾವಳಿ ಅಧಿಕವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೀಟಗಳು ರಸವನ್ನು ಹೀರಿದರೆ, ಕಾಯಿಯು ಬೆಳೆಯಲಾಗದೆ ತನ್ನ ಆಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- * ಅತೀವ ಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಚಿಗುರುಗಳು ಸೋರಿಗೆ ಹೊಗುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮ

- * ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟದಿಂದ ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಾಕ್ಷಾಗಿ ಲಾಮ್ಬಾಸ್ಯಹಲೋಟ್ರೀನ್ 5 ಇ.ಸಿ., ಶೇಕಡ 0.03 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನಿರಿಗೆ 0.3 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಥವಾ ಹೈಪ್‌ನಾಟ್ರೀನ್ 10 ಇ.ಸಿ., ಶೇಕಡ 0.08 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನಿರಿಗೆ 0.8 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಥವಾ ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಟ್ರೀಡ್ 17.8 ಎಸ್.ಎಲ್.ಎ., ಶೇಕಡ 0.025 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನಿರಿಗೆ 0.25 ಮಿ.ಲೀ.) ಇಪುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದ -ರೊಂದನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- * ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ ಹೇರಳಿವಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಕೊಕ್ಕೊಡಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಚಿಗುರೊಡಿಯುವ ಸಮಯಕ್ಕೂಂದು ಸಿಂಪಡಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಟೀ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬಹುದು.
- * ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಳಿಕು ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳತು.

ಟೀ ಸೊಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಕೊಕೊಣ್ಣ ಕಾಯಿಗಳು

ಹಿಟ್ಟು ತಿಗಣೆ (ಪ್ಲಾನೋಕೊಕ್ಕಸ್ ಲಿಲಸೈನಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾನೋಕೊಕ್ಕಸ್ ಸಿಟ್ಟಿ) :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಕೊಣ್ಣ ಮರಗಳಿಗೆ ಹಿಟ್ಟು ತಿಗಣೆಯ ಕಾಟ ಸಹಜವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಿಗುರಿಗಳಿಂದ, ರೆಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ, ಹೂಗೊಂಬಲುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ರಸವನ್ನು ಹೀರುತ್ತದೆ.
- * ಈ ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಸಣ್ಣ ಸಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳು ಸಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ.
- * ಹಿಟ್ಟು ತಿಗಣೆ ಕೀಟಗಳ ಅತೀವ ಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಕಾಯಿಗಳು ಬೆಳೆಂಪುಲಾಗದೆ ಸೊರಗಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಈ ಕೀಟಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇವುಗಳಿರುವ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳ ಸಂಚಾರ ಹೇರಳೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೀಟಗಳು ಪರಭ್ರಮಕಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುವುದು ತಪ್ಪಿವುದು.

ಹತ್ತೋಟಿ ಕ್ರಮ

- * ಹಿಟ್ಟು ತಿಗಣೆ ಕೀಟದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶೇಕಡ 0.5 ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯ ಮಿಶ್ರಣ (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 5 ಮಿ.ಲೀ.) ವನ್ನು ಕೀಟಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- * ಈ ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿ ಬಹಳವಿದ್ದರೆ ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರಿಡ್ ಶೇಕಡ 0.03 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 0.3 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಥವಾ ಡ್ಯೂಮಿಥೋಯಿಡ್ 30 ಇ.ಸಿ., ಶೇಕಡ 0.16 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 1.6 ಮಿ.ಲೀ.) ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- * ಕೊಕೊಣ್ಣ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಿ ಹಿಟ್ಟು ತಿಗಣೆ ಕೀಟಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಬಹುದು.

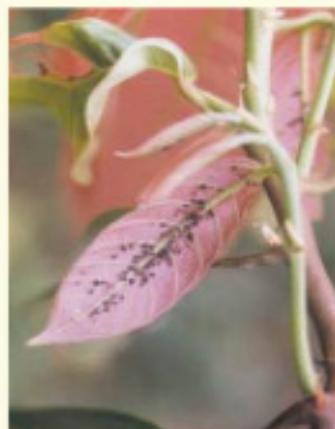
ಸಸ್ಯ ಹೇನು (ಟಿಕ್ಕಾಷ್ಟೀರ ಆರಂಭಿಕ) :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಸಸ್ಯ ಹೇನುಗಳು ಎಳಿಯ ಎಲೆಯ ಕೆಳಭಾಗ, ವುದುವಾದ ಕಾಂಡ, ಬೋಗ್ನಿ ವುತ್ತು ಎಳಿಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಬಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.
- ಸಸ್ಯ ಹೇನು ಕೇಟಗಳ ತೀವ್ರ ಬಾಧೆಗಳ ಒಳಗ್ಳಾದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಎಳಿಕಾಯಿಗಳು ಉದುರಿಮೊಗೆನ್ತುವೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳು ಸುರುಟಿ ಹೊಗೆನ್ತುವೆ.

ಪರೋಟ ಕ್ರಮ

- ಪ್ರಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಹೇನುಗಳನ್ನು ದಲವಾಯ ಕೇಟಗಳು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಹಾಗಾಗಿ ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆಗೆ ಸಸ್ಯ ಹೇನಿನ ಕಾಟ ಮುಖ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ.
- ಆ ಕೇಟಗಳ ಕಾಟ ತೀವ್ರವಿರುವ ಮರಗಳಿಗೆ ದ್ಯುಮಿಥೋಂಂಬೆ 30 ಇ.ಸಿ., ಶೇಕಡ 0.16 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 1.6 ಮಿ.ಲಿ.) ರಷ್ಟು ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಆ ಕೇಟಗಳ ಹಾವಳಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಮುಳುಗಳು : ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆದ ಮುಳು, ಕಂಬಳ ಮುಳು ಹಾಗೂ ಕುಣಿಕೆ ಮುಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಆ ಮುಳುಗಳು ಎಲೆ ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮರಗಳ ಎಲೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಿಗುರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಯ ಪರಿಸರು ಸಿಬ್ಬೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.
- ಸಣ್ಣ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹುಳುಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅಂದು ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುಂಡಲಗೆಳಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಮುಳುಗಳ ಕಾಟ ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆಯ ಬಳಿಕ ಹಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರೋಟ ಕ್ರಮ

- ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಮುಳುಗಳ ಕಾಟ ತೀವ್ರವಿಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಶೇಕಡ 0.5 (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 5 ಮಿ.ಲಿ.) ರಷ್ಟು ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೊಕ್ಕೊ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಈ ದುಂಬಿಯ ಮರಿ ಹಳುಗಳು ಕಾಂಡದ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುರಂಗ ಮಾಡಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- * ಎಳೆಯ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲು ಒಡೆಯುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹುಳುಗಳು ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಒಳಸೇರಿ ಕಾಂಡವು ಒಣಗಿ ವುಂಬಿದ್ದು ಹೋಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಕೊಕೊನ್ನ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಸನಿಹವಿರುವ ಕೊಕೊನ್ನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಳುಗಳ ಹಾವಳಿ ತೀವ್ರವಿರುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮ

- * ಈ ಕೇಟಗಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಮರ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಈ ಹಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಕೇಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- * ಡಾಂಬರು ಮತ್ತು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು 1:2 ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಮೀಶಮಾಡಿ ಕೊಕೊನ್ನ ಗಿಡಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾಂಡದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು 3 ಅಡಿ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಲೇಪಿಸಿದರೆ ಈ ಹುಳುವಿನ ದುಂಬಿಗಳು ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೊಕೊನ್ನ ಕಾಯಿ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಈ ಕೇಟಗಳ ಹುಳುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮರಕಂಟಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- * ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹುಳುಗಳು ಸಣ್ಣರಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಕೊನ್ನ ಕಾಯಿಗಳ ಒಳಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಮೃದುವಾದ ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ಶಿಂದು ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ.
- * ಈ ಹುಳುಗಳ ಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳು ಕೊರೆದ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಈ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಲವಿಸಜ್ಞನೆ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮ

- * ಕೊಕೊನ್ನ ಕಾಯಿ ಕೊರೆಯುವ ಹಳುಗಳ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮರದಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಿ, ನಾಶವಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಹುಳುಗಳ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ದಂತಕಗಳು :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಇಲಿ ಮತ್ತು ಅಳಿಲುಗಳು ಕೊಕೆಮ್ಮೆ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದಂತಕ ಹೀಡೆಗಳಾಗಿವೆ.
- * ಇಲಿಗಳು ಬಲಿತ ಮತ್ತು ಎಳೆಯ ಕೊಕೆಮ್ಮೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿನ ಸಮೀಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊರೆದು ತಿಂದರೆ ಅಳಿಲುಗಳು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಲಿತ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಾದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಯಿಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮ

- * ಕೊಕೆಮ್ಮೆ ಮರಗಳ ರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ 10 ಗ್ರಾಂ. ಬ್ರೋಮೋಡಿಯೋಲೋನ್ ಮೇಣದ ಬಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ 10 ರಿಂದ 12 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿ ಇಲಿಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- * ಮರದ ಅಥವಾ ತಂತಿಯ ಬೋನುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಹೋಳಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಕೊಕೆಮ್ಮೆ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅಳಿಲುಗಳನ್ನು ಆಕಷಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಕಾಲ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ನವೆಂಬರ್) ಮತ್ತು ಬದಲಿ ಆಹಾರಗಳಾದ ಭತ್ತ, ಗೇರು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹಲಿಸಿನ ಹಣ್ಣು ಸಿಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹಚ್ಚಿ ಪರಿಣಾಮ - ಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.
- * ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಮರಗಳ ಸಾಂಧ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೊಕೆಮ್ಮೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದುವುದರಿಂದ ಅಳಿಲುಗಳ ಉಪಟಳವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.

ಇಲಿಗಳಿಂದ ಹಾನಿ

ಅಳಿಲುಗಳಿಂದ ಹಾನಿ

ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ತೆಗೆದುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುನ್ಸೆಚ್ಚರಿಕಾ ಕ್ರಮಗಳು :

- * ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೀಟಗಳು ನೃಸರ್ಗಿಕ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೀಟಬಾಧೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
- * ಕೃತಕ ಹೈಡ್ರೋಫಾಯಿಡ್ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಅವೃವ್ಯಾಪ್ತಿತ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹತಾತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಿಂಪಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು.
- * ಹೊವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಗ ಸ್ತರ ಮಾಡುವ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದಿರಲು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಂಚೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

- * ಕೇಟನಾಶಕಗಳ ಜಟಿವಟಿಕೆಯ ರೀತಿಯ ವಿಭಿನ್ನವಿರುವಂತೆ ಅಪುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- * ಶಿಫಾರಸ್ನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟೆ ಕೇಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಅವೃವ್ಸಿತ ಬಳಕೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಕೇಟನಾಶಕ ನಿರೋಧಕ ಕೇಟಗಳ ಉಪಜಾತಿಯ ಉದ್ಘವಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಟಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಕೈಯಾರೆ ನಾಶಪಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಕೇಟ ಕಂಡುಬಂದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೇಟದ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಕೇಟನಾಶಕದ ಬೆಂಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- * ಪ್ರೀರ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿರುವ ಮ್ಯಾತ್ರುದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವು ಕಡಿಮೆ.
- * ವಿವಿಧ ಕೇಟನಾಶಕಗಳ ವಿಷಯವು 7 ರಿಂದ 16 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಸಿಂಪಡಣೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ 7 ರಿಂದ 14 ದಿನವಿರಬೇಕು.
- * ಕೇಟನಾಶಕವು ಮಂಜಿನಂತೆ ಸಿಂಪಡಣೆಯಾಗುವಂತೆ ನಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬೇಕು.
- * ಎಂಟರಿಂದ 12 ವರ್ಷದ ಹೊಕ್ಕೆ ಮರಕ್ಕೆ 1 ಲೀ. ನಷ್ಟು ಕೇಟನಾಶಕ ಬೇಕಾದರೆ, 15 ರಿಂದ 20 ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸು ಮರಗಳಿಗೆ 2 ಲೀ. ನಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ, ಮರದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗಬಹುದು.

ಕೊಕ್ಕಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಪುಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ ಮತ್ತು ಚಿಗುರು ಬಾಡುವ ರೋಗ :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು

ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ :

- * ರೋಗಾಳವು ಗಿಡವನ್ನು ಕಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾದಿಸುವ ಕಾರಣ ಗಿಡದ ಚಿಗುರು ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ.
- * ರೋಗಾಳವು ನೀರು ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವಾಹಕ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಾಧೆಗೊಳಿಸಿ ಸುವುದು. ಇದರಿಂದಲೂ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ.
- * ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವಂತಹ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಬಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.
- * ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ತುದಿಯು ಒಣಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆ ಎಲೆಯ ಅಂಚು ಮತ್ತು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

- * ಸೌರೀಕರಣ : ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ಬಳಸುವ ಮಣಿನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಡ್ಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಮಣಿನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಪಾಸಿಕ್ಕೊ ಹಾಳೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಣಿನಿಂದ ಬರುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.
- * 20 ಗ್ರಾ. ಸುಡೋಮೋನ್ಸ್ ಎಂಬ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.
- * ರೋಗಪೀಡಿತ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
- * ಸಸಿಮಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚಿಗುರು ಬಾಡುವ ರೋಗ :

ಲಕ್ಕಣಗಳು

- * ಶಿಲೀಂದ್ರವು ಗಿಡದ ಚಿಗುರನ್ನು ಬಾಧಿಸಿಕೊಳಪಡಿಸು ವುದರಿಂದ ಆದು ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಎಲೆ ಮತ್ತು ಚಿಗುರು ಒಣಗಿಸುವುದು

ಚಮೇಣಿ ಕ್ರಮಗಳು

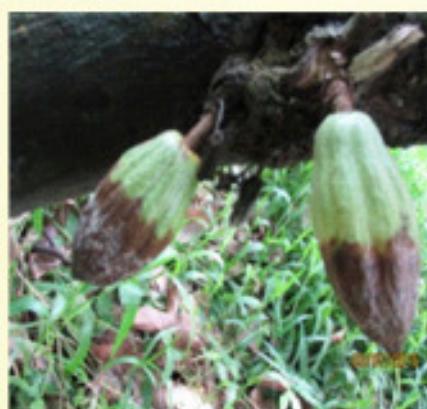
- * ಮಳ್ಳಿಗಳಾಲದ ಮುಂಚೆ 1% ಚೋಡೋಫ್ ಮಿಶ್ರಣ ಅಥವಾ ಕಾಪರ್ ಅಸ್ಟ್ರೆಕ್ಲೋರ್‌ಡ್ 0.2% ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುರಿಂಯಿಸೇತು.

ಕಪ್ಪುಕಾಯಿ ಕೊಳೆರೋಗ : ಇದು ವ್ಯೇಟೋಪ್ಟರಾ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಕಣಗಳು

- * ಕಾಯಿಯ ವೇಲೆ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಅಥವಾ ಚಾಕಲೆಟ್ ಬಣ್ಣದ ಮುಕ್ಕಿಯು ಕಾರ್ಷಿಕಿಯಾಳ್ಜಿತ್ತದೆ.
- * ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆದು ಇಡೀ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ.
- * ಕಾಯಿಯ ಹೊರ ಮೃಮೇಲೆ ಬಳಿ ಬಣ್ಣದ ದಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಲೀಂದ್ರವು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ.
- * ಕಾಯಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬೀಜವು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳುತ್ತದೆ.

ಕೊಳೆ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಕಪ್ಪಾಗಿಸುವುದು

ಚಮೇಣಿ ಕ್ರಮಗಳು

- * ಬೆಂಡಿರುವಂತಹ ಎಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ರೋಗಿಸೇಡಿತ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
- * ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಿಡವನ್ನು ಸವರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗಿಡ ಸವರುವುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯಾನ ಬೇಳಳು ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಮಳ್ಳಿಗಳಾಲದಲ್ಲಿ 1% ಚೋಡೋಫ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಕಷ್ಟ ರೋಗ : ಇದು ಫ್ರೆಟ್‌ಲೆಪ್ಸರ್‌ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರಿಯಿಂದ ಬಂತುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಕಷ್ಟ ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕಿಯು ಕಾರ್ಣಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪು ದ್ರವರೂಪದ ವಸ್ತುವು ಆದರಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
- * ಗಿಡರ ವಾಹಕ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಈ ರೋಗಾಳಾವಿಂದ ಬಾಧಿಗೊಳಬಂತುತ್ತವೆ.
- * ಗಿಡರ ಬುದ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಣಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ.
- * ರೋಗದ ಬಾಧೆ ಆಧಿಕವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಿಡವು ಸೂರಿಗೆ ಮೋಗುತ್ತದೆ.

ಪರೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು

- * ರೋಗ ಹೆಡಿತ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಧ್ಯಂತವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕಿ ಸುಖ್ಯ ಹಾಕಬೇಕು.
- * ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- * ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಗಿಡವನ್ನು ಸವರಿ, ಸವರಿದ ಭಾಗಕ್ಕೆ 10% ಬೋಡೋಎ ಪೇಸ್ಟ್ ಹಜ್ಜಬೇಕು.
- * ರೋಗ ಹೆಡಿತ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಟ್ರೈಕೋಡಮ್‌ ಕಾಯಿರ್‌ಷಿತ್‌ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ಆದಿಕೆ ಹಾಳಿಯಿಂದ ಶಬ್ದಬೇಕು ಅಥವಾ ವುಣ್ಣಿಗೆ ಟ್ರೈಕೋಡಮ್‌ ಕಾಯಿರ್‌ಷಿತ್‌ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಪರೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಕೊಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಷ್ಟ ಇರುವುದು

ಶೇ.1 ರ ಬೋಡೋಎ ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನ :

ಪ್ರಾಸ್ತೀಕ ಬಕ್ಕಿಮೊಂದರಲ್ಲಿ 10 ಲೀ. ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ, 1 ಕ್ರ.ಗ್ಲ್ರಾ. ಮೈಲುಮತ್ತು (ಅಮೃದ ಸಲ್ಟ್‌ಇಟ್‌ನ್ನು) ಕರಗಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಸ್ತೀಕ ಬಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ 10 ಲೀ. ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ 1 ಕ್ರ.ಗ್ಲ್ರಾ. ಸುಷ್ಪಿ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕರಗಿಸಬೇಕು. ಈ ರಿಂತಿ ಕಂಬಾರಿಸಿದ ಮೈಲುಮತ್ತು ದ್ರಾವಣ ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು 100 ಲೀ. ಡ್ಯಾರ್ಲೋನಲ್ಲಿರುವ 80 ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ವಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಾ ಕದದುತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೋಡೋಎ ಮಿಶ್ರಣದ ತಯಾರಿ ವೇಳಿ ಮಿಶ್ರಣದ ರಸಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ರಸಾರ ತಟಸ್‌ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಸಾರ ತಟಸ್‌ಗೊಳ್ಳದೆ ಇರುವಾಗ ಬೋಡೋಎ ಮಿಶ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಮೃದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಯಾನುಗಳಿಂದ್ದು ಇದು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸಬಹುದಾಗ್ಯಾಂದ ರಸಾರ ತಟಸ್‌ಗೊಳ್ಳಿಸಬೇಕು. ರಸಾರ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮೌದಲು ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಂತಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಬೋಡೋಎ ದ್ರಾವಣದ ರಸಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಓ.ಎಂ.ಎಂ. ಪೇಪರ್ ಅಥವಾ ಮಸೆದ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಓ.ಎಂ.ಎಂ. ಪೇಪರ್ ಬಳಸುವುದಾದರೆ ಮಿಶ್ರಣದ ರಸಾರವನ್ನು ಓ.ಎಂ.ಎಂ. 7.00 ಕ್ರೀ. ತರುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಸೆದ ಹರಿತವಾದ ಹಾಕು

ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಾದರೆ, ಕ್ರಿಯ ತುದಿ ಭಾಗವನ್ನು ಮಿಶ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವಾಗ ಅದು ಕಂಡು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯ ತುದಿ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗದ್ದಿದ್ದರೆ ರಸಾರ ತಟಸ್ಥವಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ರೀತಿ ಮಿಶ್ರಣದ ರಸಾರ ತಟಸ್ಥವರೆಗೆ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಡೊೱ೧ ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ 100 ಲೀ. ಹೃಷಿಗೆ 100 ಮಿ.ಲೀ. ಅಂಟನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕದಡಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂಗೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡುವಾಗ ಶುದ್ಧವಾದ ಕಟ್ಟಗಿಯ ತುಂಡಿನಿಂದ ಕಲಪುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಾಮ್ರದ, ಮಣಿನ, ಕಟ್ಟಗಿಯ ಅಥವಾ ಘಾಸ್ಕಿರ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೋಡೊೱ೧ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ದಿನವೇ ಸಿಂಪಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಇಟ್ಟರೆ ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಡೊೱ೧ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಇಡಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಕರ್ತಿ ಬಂದಾಗ 100 ಲೀ. ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ 100 ಗ್ರಾಂ. ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

ತೇ. 10 ರ ಬೋಡೊೱ೧ ವೇಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನ :

ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು 100 ಗ್ರಾಂ. ಮೃಲುತ್ತು (ತಾಮ್ರದ ಸಲ್ಟೇಟನ್ನು) ಮತ್ತು 100 ಗ್ರಾಂ. ಸುಣ್ಣ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ತಲಾ ಅರ್ಥ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕದಡಿಸುತ್ತಾ ವೇಸ್ಟ್ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.

ಕೊಲಿಮೆಟ್ರೆಕಂ ಕಾಯಿಕೊಳೆ ರೋಗ :

ಈ ರೋಗದ ಡಾಫೆಯು ಫೆಬ್ರೂರಿಯಿಂದ ಮೇ ಕಿಂಗ್ಸ್‌ನವರೆಗೆ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಥೇತ್ವವಾಗಿ ಎಳಿ ಕಾಯಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಆದರ್ಕ ಹಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದು ರೋಗಾಣವಿನ ಅಧಿವ್ಯಾದಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ರೋಗದ ಸೋಂಕು ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಿನ ಹುಕ್ಕೆಯಿಂತೆ ಎಳಾಗಾದ ಕಾಯಿಯ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಗೆಸಬಹುದು.
- * ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಹುಕ್ಕೆಯು ಕುಳಿ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಗೆರೆಯಿಂದ ಅವರಿಸಿರುತ್ತದೆ.
- * ನಾಲ್ಕೆಂಬು ಬಣ್ಣದ ರೋಗಾಣವಿನ ಬೀಜ ಕಣಗಳು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳು ಒಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಪರೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು

- * 0.5% ಕಾರ್ಬನ್‌ಡ್ಯೂಸಿನ್ (5 ಗ್ರಾಂ. 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ಅಥವಾ 0.2% ಮಾಂಬಿಕೊರ್ಮಿನ್ (2 ಗ್ರಾಂ. 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ತಿಲೀಂದ್ರ ನಾಶಕದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಎಲೆಕಾಯಿ ಸೂರಕಿಮೋಗಿರುವುದು

ವಾಯಕ ಪಟ್ಟಿ ಒಣಗುವ ರೋಗ :

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- * ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪುದಿಯಂದ 2 ಅಥವಾ 3ನೇ ಚಿಗುರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ 2 ಎಲೆಗಳು ಹಳರಿಯಾಗಿ ಒಣಿಗೆ ಮೋಗುತ್ತವೆ.
- * ಎಲೆಂರುಲ್ಲಿ ಹಸರು ಬಣ್ಣದ ಚಂಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- * ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಸೀಧಿದಾಗ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಯಕ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕಂಡು ಬಣ್ಣಿತ್ತೀ ತಿರುಗಿರುತ್ತವೆ.
- * ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ರೆಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಶಿಲೀಂದ್ರದ ಬಿಂಜಾಗಿವು ರಾತ್ರಿ ಹೇಳುತ್ತ ಗಾಳಿಯ ವುಲಿಕ ಪಸರಿಸಿ ಇತರೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಭಾಡಿಸುತ್ತವೆ.

ವರ್ಣಾಚಿ ಕ್ರಮ

- * ಶ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಗಿಡವನ್ನು ಸವರುವುದು ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ಹಾಣಿವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.
- * ಗಿಡ ಸವರಿದ ಮೇಲೆ 10% ಬೋಡ್‌ಎಫ್ ಬೇಸ್‌ಪಾರ್ಕ್‌ನೇಲು.
- * ಸಹಿಗಳು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಮತ್ತಾಗ್ರಸ್ತವುದರಿಂದ ಸಹಿ ಮಾಡಿಗಳನ್ನು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಹೊಂಡದ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಬಾರದು.
- * ಮಳಿಗಾಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹಾಗೂ ಮಳಿಗಾಲದ ನಂತರ 1% ಬೋಡ್‌ಎಫ್‌ಮಿಶ್ರೇಣ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- * ರೋಗಮೀಡಿಟ್ ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ 0.25% ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಟ್‌ಕ್ಲ್ರೆಯ್‌ಡ್ (2.5 ಗ್ರಾ. 1 ಲೀ. ನೀರನಲ್ಲಿ) ದ್ರಾವಣವನ್ನು 5 ಲೀಟರ್‌ನಂತೆ ಸುರಿಯಬೇಕು.

ವಾಯಕ ದ್ವೀಪ ರೋಗಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಕೊಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ :

ನಾಟ ಮಾಡಿದ 2 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡಗಳು ಮೂವು ಬಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಬಿಂಜಜನ್ಯ ಗಿಡಗಳು 3-4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ನೀರಾವರಿಯಿಂದಿರೆ ಕೊಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಪಿ ಮೂ ಬಿಡುವುದಾದರೂ ಡಿಸೆಂಬರ್-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮೂ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮೂ ಬಣ್ಣ ಕಾಯಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸುಮಾರು 135 ರಿಂದ 170 ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ಮೇ-ಜುಲೈ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮೊಕ್ಕಾಚ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವಾಯಕಗಳ ಕೊಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ಮೂ ಬಿಡುವ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಯಾಗುವ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ವೃತ್ತಿರ್ತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೇರುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರ	ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ	ಎರಡನೇ ಬೆಳೆ
ಕೇರಳ / ಕರ್ನಾಟಕ	ಮೇ-ಜುಲೈ	ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್
ತಮಿಳುನಾಡು	ಜೂನ್-ಜುಲೈ	ನವೆಂಬರ್-ಜನವರಿ
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಜನವರಿ-ಜೂನ್	ಜುಲೈ-ಡಿಸೆಂಬರ್

ಕಾಯಿಗಳು ಹಣ್ಣಗುವಾಗ ಹಸಿರು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಂದ ಹಳದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮೊಂದುವುವು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೂ ದಿದುವ ಜಾಗ್ರ್ಯ ಬೆಂಜಾಗ್ರಿಂಡಂತೆ ಹರಿತವಾದ ಕಶಿ/ ಜೂರಿಯಿಂದ ಕೊಯ್ಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿ 10 ರಿಂದ 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಯಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಭಾ.ಶ್ರೀಸಂಪ.-ಸ.ಮ.ಸ.ಆರ್.ಎ. ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಕೊಯ್ಯಿ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯಲು ಹರಿತವಾದ ಭ್ಲೇಚ್ ಮೊಂದಿರುವ ಹಸುರವಾದ ಸಾಧನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಕೊಯ್ಯಿ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಎರಡು ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಒಡೆದು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಅದರೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಮೈ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಇಡಬಾರದು. ಕಟ್ಟಗೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಇಡಬಹುದು. ತಾಜಾ ಸಿಹ್ಯಯನ್ನು ದನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ನೀಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಾಂಮೋಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕ ಪೊಟ್ಟಾ ಮೊಂದಿರುವ ಉತ್ತಮ ಗುಂಬಂಟ್ಟದ ಗೆಳ್ಬರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಹಣ್ಣ, ಲೋಕೀಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು 25-45 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಮುಳಿ ಬರಿಸುವಿಕೆ/ ಮುದುಗುವಿಕೆ :

చేఱక్కే అంటకొండియవ లోఎంటయన్న తేగియలు, అదక్కే స్వాద మత్తు పరిమళ బరువంతే మాడలు, కణియన్న కడిమే మాడలు మత్తు చేఱాంచురవయన్న శాయిస హీల్ సిబ్బెయిన్న సడిలగోళిశలు మాట బరిసువిచే ఆఫ్షవా ముదుగువిచే అంతి ఆవృత్తశక్వాగిదే. మాట బరిసువ ఏవిథ విధానశందరే: 1) రాతి విధాన, 2) బుటి విధాన, 3) తటి విధాన మత్తు 4) వెటగే విధాన.

ಹುಳಿ ಬರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಾಳಿ ಎಲೆ ಅಥವಾ ಗೋರೆ ಜೀಲಿದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಖಾಣ್ಡಿಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 6-7 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಬರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಾಣಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ಐದನೇ ದಿನ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಏಕಪ್ರತಾರವಾಗಿ ಹುದುಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಕೆಂಪು ಮತ್ತಿತ ಕಂಡು ಬಣ್ಣವನ್ನು ತಾಳುವ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಹುಳಿ ಬರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಾಣಿಗೊಂಡಿದೆಯಂದು ಆಫ್ರ. ಹುಳಿಯು ವಿಕೆ/ ಹುದುಗುವಿಕೆಯು ಅಪ್ರಾಣಿಗೊಂಡರೆ ಬೀಜಗಳು ಕಣಿಯಾಗಿರುವುದಾದ್ಯಾದೆ ಕಳವೆ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೊಂದುತ್ತವೆ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿದ್ಯಾನ್ :

ಬಾಳಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ನೆಲರಿಂದ ಎತ್ತರವಿರುವಂತೆ ಹರಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಿಷ್ಯು 50 ಕಿ.ಮ್ರಾಂ. ಹಸಿ ಬೀಜವನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಬಾಳಿ ಎಲೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಡಿರುವ ಬಾಳಿ ಎಲೆಗಳು ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಇಳಿಟಾರಿಯವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಘುಷಿಯುವಾಗೆ ಹೊರ ಬರುವ ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದು. ಏರಡನೇ ದಿನ ಬಾಳಿ ಎಲೆ ತೆಗೆದು ಹಸಿ ಬೀಜದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಗೋಣಿ ಚೆಲರಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ಐದನೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಶೀಡವಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಮನು ರಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಗೋಣಿ ಚೆಲರಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಮುದುಗುವಿಕೆ ಕ್ರಿಯೆಯು ನೇನೇ ದಿನದಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು. ಬೀಜಗಳನ್ನು, ಬಿಳನೇ ದಿನ ಒಂಗಲು ಹಾಕಲು ಮಾಡಬಹುದು.

2. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ವಿಧಾನ :

ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರುವ ಬಿಂಬಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ತಳದಲ್ಲಿ ರಂದ್ರವಿರುವ 60 ಸೆಂ.ಮೀ. X 60 ಸೆಂ.ಮೀ. X 45 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಳತೆಯ ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ತಳದಲ್ಲಿರುವ ರಂದ್ರವು ಬಿಂಬಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಂದು ಬದಿಯು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ/ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಹಸಿ ಬಿಂಬಿಸಲು ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಅಥವಾ ಗೋಣೆ ಚೀಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆಯಬಹುದಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಂದು ಬದಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ/ ಮೆಟ್ಟಿಲನಲ್ಲಿರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು 72 ಗಂಟೆಗಳ (3ನೇ ದಿನ) ನಂತರ ಮನಃ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆದು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟು 6 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುದುಗುವಿಕೆ ಕ್ರೀಯೆಯು ಮೂರಾಗೊಳ್ಳುವುದು.

3. ಬುಟ್ಟಿ ವಿಧಾನ :

ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (25 ಕಿ.ಗ್ರಾ.ಒ.) ಕೊಕ್ಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರುವ ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಮುಳಿಸಲು ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬುಟ್ಟಿಯ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಹರಡಿ, ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ, ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮೇಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾರ ಇಡಬೇಕು. ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಲೋಳೆ ನೀರಾಗಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ದಿನದ ನಂತರ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗೋಣೆ ಚೀಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ನಂತರ 3 ಮತ್ತು 5ನೇ ದಿನ ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಆರನೇ ದಿನ ಮುದುಗುವಿಕೆ ಕ್ರೀಯೆಯು ಮೂರಾಗೊಳ್ಳುವುದು. ನಂತರ ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಣಿಸಬೇಕು.

4. ತಟ್ಟಿ ವಿಧಾನ :

90 ಸೆಂ.ಮೀ. X 60 ಸೆಂ.ಮೀ. X 13 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಳತೆಯ ಮರದ ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ತಟ್ಟಿಯ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೋಳೆ ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರವಿರುವಂತೆ ರೀಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಈ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ 45 ಕಿ.ಗ್ರಾ.ಒ. ಬಿಂಬಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ 6 ರಿಂದ 12 ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಗೋಣೆ ಚೀಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಲೋಳೆ ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗಲು ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಏದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುದುಗುವಿಕೆ ಕ್ರೀಯೆಯು ಮೂರಾಗೊಳ್ಳುವುದು. ನಂತರ ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದು ಒಣಿಸಬೇಕು.

5. ಮನಿ ತಟ್ಟಿ ವಿಧಾನ :

60 ಸೆಂ.ಮೀ. X 25 ಸೆಂ.ಮೀ. X 10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಳತೆಯ, ತಳದಲ್ಲಿ ರಂದ್ರವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಸುಮಾರು 10 ಕಿ.ಗ್ರಾ.ಒ. ನಷ್ಟ ಹಸಿ ಬಿಂಬಿಯನ್ನು ತಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಇಡಬೇಕು. ಮೇಲ್ಮೈಗಳ ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗೋಣೆ ಚೀಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಕೇವಲ 4-5 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುದುಗುವಿಕೆ ಕ್ರೀಯೆಯು ಮೂರಾಗೊಳ್ಳುವುದು.

6. ಗೋಣೆ ಚೀಲ ಪದ್ಧತಿ :

ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವ ಗೋಣೆ ಚೀಲ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಧಿನ್ ಒಳ ಹೊದಿಕೆಯಿರುವ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಮುಳಿ ಬರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು. ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಸಡಿಲವಾಗಿ ಗೋಣೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಲೋಳೆ ನೀರಾಗಿ ಹೋಗಲು ಒಂದು ದಿನ ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಗೋಣೆ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಇಟ್ಟ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಗೋಣೆ ಚೀಲಗಳನ್ನು 3 ಮತ್ತು 5ನೇ ದಿನದಂದು ಬಿಂಬಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಏಳನೇ ದಿನ ಒಣಿಸಲು ಹೊರ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶೀಲೀಂದ್ರುದ ಬಾಧೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಶಿ ವಿಧಾನ

ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ವಿಧಾನ

ಬುಟ್ಟಿ ವಿಧಾನ

ಒಣಗಿಸುವುದು:

ಹುಳಿಯುವಿಕೆ/ಮುದುಗುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೃತಕ ಶಾಖದಿಂದ ಒಣಗಿಸಬಹುದು. ಹುಳಿಯುವಿಕೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (55–69%) ರುವ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಒಣಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಶೇಕಡಾ 6–7ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕು.

ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುವುದು:

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಒಂ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹುಳಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಳ್ಳನೆಯ ಪದರದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಚಾಪೆ ಅಥವಾ ಸಿಮೆಂಟ್ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡಬೇಕು.

5–6 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಒಣಗಲು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಗುಚಿ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಣಗಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅಂಗೃಹಿಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಾಗ ವೃತ್ತಿಪ್ರಯೋಽಂ ಚಿಟ್ಟ ಚಿಟ್ಟ ಶಬ್ದ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದರೆ ಬೀಜಗಳು ಒಣಗಿದೆಯೆಂದು ಅಥವ್. ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಒಣಗಿದ ಬೀಜಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 6–7 ರಷ್ಟು ಶೇವಾಂಶವಿರುವುದು. ಭಾಗಶಃ ಮುಚ್ಚಿದ ಸೌರ ತ್ರೈಯರ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅಥಿಕ ಉಪಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ 3–4 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಮಳಿಯಿರುವ ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಅಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ನೇರ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೃತಕವಾಗಿ ಒಣಗಿಸುವುದು:

ಮಳಿಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕನ್ನಾಡಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೊ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಒಣಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಒಲೆ ಅಥವಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮೋನ್ ಒಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಕೃತಕವಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಲು 48–96 ಗಂಟೆಗಳು ಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಒಣ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಬಾರದು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಣಗಿಸುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಒಣಗಿಸುವಾಗ ಶೀಲಿಂದ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ 8–10 ತಾಸಗಳವರೆಗೆ 50–55° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ನಂತರ 60° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒಣಗಿಸಬೇಕು. 72–96 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೀಜಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿ ಒಣಗಲು ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಡಿಕೊಳ್ಳಬಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕದದ್ವಿತ್ತಿರಬೇಕು/ ಕಲಕ್ಕುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಕೊಕ್ಕೊ ಕೃಷಿ ಕಾಲ ನಿಣಾಯ :

ಜನವರಿ :

ಸಸಿಮಡಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
* ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾರಕೊಷ್ಟುಮ್ಮೆ ಕಳೆ ಕೀಳುವಿಕೆ.	* ಕೆಸಿ ವರ್ಣಾಡಿದ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ (ಬೇರು ಸಸಿಯಿಂದ) ಟಿಸಿಲೊಡೆಯುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು. ಬೀಜಜನ್ಯ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಿಸಿಲೊಡೆಯುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು.	* ನೀರಾವರಿ: ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ವಿಧಾನ -ದಲ್ಲಿ ಗಿಡಪೋಂದಕ್ಕೆ 20 ಲೀ. ನೀರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀಡಬೇಕು. ನೀರು ಹಾಯಿ -ಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಪೋಂದಕ್ಕೆ 175 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
* ದುಬ್ಬಲ ಮತ್ತು ಕಸಿಗೊಳ್ಳಬೇಕಿರುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಂಕಣಗೊಳಿಸುವುದು.		* ನೇತಾಡುವ ಒಣ ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು.
* ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುದೆ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪಾಲಿಧೀನ್ ಚೀಲಗಳಿಗೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವುದು.	* ನೀರಾವರಿ: ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಗಿಡಪೋಂದಕ್ಕೆ 20 ಲೀ. ನೀರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಉಳಿಸಬೇಕು. ನೀರು ಹಾಯಿ -ಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಪೋಂದಕ್ಕೆ 175 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು.	* ನೇತಾಡುವ ಒಣ ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು.
* ಬಿತ್ತಿದ ಮತ್ತು ಗಿಡ ಇರುವ ಪಾಲಿಧೀನ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮರು ಜೋಡಿಸುವುದು.		* ಮಳಿಗಾಲ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವಿಷ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬೋಂಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
* ಶೇಡ್ಸೆನ್ಸ್ / ಸೆರಳು ಪರದೆ ಅಥವಾ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೆರಳೊಡಿಸುವುದು.	* ಬಿಸಿಲಿನ ನಿಂವಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕುವುದು.	* ಕೊಯ್ಲು: ಹೊಸ ಹಾಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೂ ಬಿಡುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟಾಗದಂತೆ ಹರಿತವಾದ ಕಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಗಿ ಹಳದಿ ಬಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲಬೇಕು.

ಫೆಬ್ರವರಿ :

ಸಂಪನ್ಮೂಲ	ಹೊಸ ತೋಟ	ವಳಿ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಳೆ ಕೇಳುವಿಕೆ. * ನೆರಳಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ. * ಗಿಡ ಇರುವ ಪಾಲಿಧೀನ್ ಜೀಲಗಳನ್ನು ಮರುಜೋಡಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 5 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು. ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಗಿಡಪೊಂದಕ್ಕೆ 20 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಡ್ರಿಪ್‌ರೋ/ನ್ಯಾಕೆಗಳು ಕೆಂಪ್‌ಕೊಳ್ಳಂತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸ್ವೇಚ್ಚನೊಳಿಸಬೇಕು. * ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಕೊಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಗಳ ನೆರಳೊದಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಜೀರ್ಣವಾಗಿರುವ/ ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿರುವ ಗರಿಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಗರಿಯಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. * ಕಳೆ ಕಿತ್ತ ನಂತರ ಕೊಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಎಲೆ/ಸೋಗೆಯನ್ನು ಹರಡಬೇಕು. ಇಡರಿಂದ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿಲ್ಲದೆ, ಮಣಿನ ಸಾವಯವ ಇಂಗಾಲದ ಅಂಶವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. * ಬಿಧಿರುವ ಕೊಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಬುಡವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು (ಮಲ್ಟಿಂಗ್). * ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಿಸುರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. * ಕೆಡೆಮೆ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ನಾರಿನ ಕಾಂಚೋಸ್ಟನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 5 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು. ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಗಿಡಪೊಂದಕ್ಕೆ 20 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಡಿಪ್‌ರೋ/ನ್ಯಾಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಂಪ್‌ಕೊಳ್ಳಂತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸ್ವೇಚ್ಚನೊಳಿಸಬೇಕು. * ಹೂ ಬಿಡುವ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟಿವ ಸಮಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು. * ಕಾಂಡದಿಂದ ವೇಲ್ಯಾಳಿವಾಗಿ ನೇರ ಬೆಳೆಯುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ರೋಗ ಪೀಡಿತ, ಒಳಗಿದ, ಕಪಾದ ಕಾಯಿಯ ಮಿಡಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಟೀ ಸೋಳ್ಯಿಂದ ಬಾಧಿತ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೂ ಬಿಡುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಮಾರ್ಚ್ :

ಸಂಪನ್ಮೂಲ	ಹೊಸ ತೋಟ	ವಳಿ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವಿಕೆ. * ನೆರಳಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ. * ನೆರಳಿನ ಪರದೆಯನ್ನು ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. * ಮುಂದಿನ ಖರುವನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಾಭಿಫ್ರೆಂಡಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮಣಿನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ನೇರ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ 30-45 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇಡಬೇಕು (ಮಣಿನ ಸೌರಿಭವನ). 	<ul style="list-style-type: none"> * ಹಸಿರೆಲೆ/ನಾರಿನ ಕಾಂಚೋಸ್ಟ್/5 ಕೆ.ಗ್ರಾ. ಹಟ್ಟಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆ ಮಣಿನ ಭೌತಿಕ ಗುಣ ಧರ್ಮವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು. * ನೀರಾವರಿ: 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 20 ಲೀ. ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು. * ಬಿಸಿಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ನೀರಾವರಿ: ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಗಿಡಪೊಂದಕ್ಕೆ 20 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು. ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಪೊಂದಕ್ಕೆ 175 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರು ನೀಡಬೇಕು. * ವೂಲ ಕಾಂಡದಿಂದ ಬರುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. * ಕಜ್ಜೆಲೋಗ, ಹಿಟ್ಟ ತಿಗಳೆ ಮತ್ತು ಟೀ ಸೋಳ್ಯಾಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಎಪ್ರಿಲ್ :

ಸಂಪನ್ಮೂಲ	ಹೊಸ ತೋಟ	ವಳಿ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವಿಕೆ. * ಸಸಿ / ಕಸಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವುದು. * ಮುಂದಿನ ಖರುವನಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬೇಕಾಗುವ ಮಣಿನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿಗೆಂಡ್ರುವುದು ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. * ಸಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬೇಕಾಗುವ ಮಣಿನ್ನು, ಮರಳು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು. * ತಾಯಿ ಮರದ ಆಯ್ದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ಬುಡ ಬಿಡಿಸಿ ಹೊದಲ ಕಂತಿನ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದು. * ರಸಗೊಬ್ಬರ ನೀಡಿದ ತಕ್ಣಣ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಬದಗಿಸುವುದು. * ನೀರಾವರಿ: 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 20 ಲೀ. ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು. * ಬಿಸಿಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ನೀರಾವರಿ: 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 20 ಲೀ. ನಷ್ಟ ನೀರೊದಗಿಸಬೇಕು. * ಬುಡ ಬಿಡಿಸಿ ಹೊದಲ ಕಂತಿನ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದು. * ರಸಗೊಬ್ಬರ ನೀಡಿದ ತಕ್ಣಣ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಬದಗಿಸುವುದು.

ಮೇ :

ಸಸಿಮಡಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
* ಮುಣ್ಣ, ಮರಳು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಎಪ್ಪಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸದಿದ್ದರೆ ಮೇ ಮೊದಲ ವಾರ ಮಾಡುವುದು.	* ಹೊಸ ತೋಟದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳದ ಅಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಗಿಡ ನೆಡಲು ಗುರುತು ಮಾಡುವುದು.	* ನೀರಾವರಿ: 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 20 ಲೀ. ನೀರೊದಗಿಸುವುದು.
* ಅಯ್ದೆ ಮಾಡಿದ ತಾಯಿ ಮರಗಳಿಂದ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.	* 2 ಫಷನ ಅಡಿಯ ಹೊಂಡವನ್ನು ಸಸಿ ನೆಡುವ 2-3 ವಾರಕ್ಕಿಂತ ವುಂಬಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುವುದು.	* ರಸಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 10 ಅಥವಾ 20 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೊಂಡಕಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.
* ನಯವಾದ ಮೇಲ್ಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ಹಣ್ಣಗಳಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬೀಫರಿಸುವುದು. ಮರಳು ಅಥವಾ ಬೂದಿಯಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಉಜ್ಜೆ ಲೋಕೆಂಪನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು.	* ಹೊಂಡದ ಅಧರದಷ್ಟು ಮೇಲ್ಕೆಣ್ಣು ಮತ್ತು 5 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಹಟ್ಟಗೊಬ್ಬರ/ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಸಿ ನೆಡುವ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತುಂಬಿಸುವುದು. ಸಸಿ ನೆಡುವಾಗ ತಳ ಭಾಗದ ಮಣಣನ್ನು ಬಳಸುವುದು.	* ಹೊಯ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು 3 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹೂಳಿ ಬರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಗಲು ಬಿಡುವುದು.
* ಬಿತ್ತನೆ ಕಾರ್ಯವು ಮೇ 15 ರ ಒಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು.	* ಕೆಸಿ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಸಿ ವಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪಾಲಿಧೀನ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಗಿಡ ನೆಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ವುಂಬಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುವುದು. ಕೆಸಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಕೆಸಿ ವಾಡಿದ ಭಾಗವು ಮಣಣನ್ನೆನಿಂದ ಮೇಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.	* ಪ್ರಥಮ ಕಂತಿನ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಎಪ್ಪಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರಿದ್ದರೆ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದು.
* ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವುದು.	* ನೀರಾವರಿ: 5 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 20 ಲೀ. ನೀರೊದಗಿಸುವುದು.	* ಒಣಿದ ಕೊಂಬೆ ಮತ್ತು ರೋಗ್ರಸ್ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಘೈಟೋಪ್‌ರೋಗ್ರಸ್ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೋಡೋರ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಕೆ ಮಾಡುವುದು.

ಜೂನ್ :

ಸಸಿಮಡಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
* ಮೊಳಕೆಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು.	* ಮೆಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾನ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ವಾರ ಸಸಿ ನೆಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.	* ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಬು ಮಾಡುವುದು.
* ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವುದು.	* ಸಸಿ ನೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುಡಕ ಸುತ್ತಲೂ ಹಸಿರೆಲೆ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚುವುದು.	
* ಸಸಿ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಬಸಿಗಾಲುವೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸುವುದು.	* ಗ್ರಿಸಿಡಿಯ (ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡ) ಮರದ ಕಡ್ಡಿ ಅಥವಾ ಅಡಿಕೆ ಕಾಂಡದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ ನೀಡುವುದು.	

ಒಲ್ಲೆ :

ಸರಿಸುದ್ದಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
* ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯು -ತ್ತಿರಬೇಕು.	* ಪಟ್ಟಿಮು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನೆಡುವುದು.	* ಬಸಿಗಾಲುವೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.
* ನೆರಳಿಗಂದು ಹಾಕಿದ ಪರದೆಯನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುವುದು.	* ಬೇರು ಸಸಿಯಿಂದ ಟಿಸಿಲೊಡೆಯುವ ಜಿಗುರುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು.	* ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಷಣತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಪ್ಪಣಿಯಾಗಿ ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿವಹಿಸುವುದು.
* ಬಸಿಗಾಲುವೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.	* ದುರುಪಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಸತತ ಹೋಗಿರುವ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಸಿಯನ್ನು ನೆಡುವುದು.	* ಕೊಕೊಕ್ಕು ಕೊಂಪ್ಲನ್ನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.
* ಪ್ರೋಟೋಪ್ಲೋರಾ ಮತ್ತು ಕೊಲೆಟೋ-ಟ್ರೈಕ್ರೆನ್ಸಿನಿಂದ ಬರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು.	* ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಕಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು.	

ಆಗಸ್ಟ್ :

ಸರಿಸುದ್ದಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
* ಕಳೆ ವೆತ್ತು ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು.	* ಮುಖ್ಯ ಕಾಂಡದಿಂದ ಟಿಸಿಲೊಡೆಯುವ ಜಿಗುರುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದು.	* ಬಿಧ್ಯಂತಹ ಅಡಿಕೆ, ಸೋಗೆ, ತೆಂಗಿನ ಎಲೆ, ತುಂಡಾದ ರೆಂಬಿ ಮತ್ತು ರೋಗಬಾಧಿತ ಕೊಕೊಕ್ಕು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತೋಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
* ಹೊಳ್ಳಕೆಂಪೊಡೆಯಂದ ಪಾಲಿಧೀನೋ ಬೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಃ ಬೀಜ ಬಿಂತುವುದು.	* ಹೊಸದಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣ ಹಾಕಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸದ್ಯಘಸೋಳಿಸುವುದು.	* ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳಲು ಮತ್ತು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆ ಹಜ್ಜಾಗಲು ಕೊಕೊಕ್ಕು ಗಿಡಗಳನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಸವರುವುದು.
* ಮಳೆಯ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಶೇಷಾಂಶದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೀರುಸೆಸುವುದು.	* ಮಣ್ಣ ವೆತ್ತು ಸಸ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬಸಿಗಾಲುವೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಸ್ಥಾಪಿಸೋಳಿಸುವುದು.	* ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳಿಸುವುದು.
* ಬಸಿಗಾಲುವೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.	* ಹೊಸ ಸಸಿ ಮತ್ತು ಕೆಸಿ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು.	* ಕೊಕೊಕ್ಕು ಹಣ್ಣು ಕೊಯಲ್ಲ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.
	* ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಾವ ಮಾಡಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು.	* ಸಸ್ಯ ಹೇನು, ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಮತ್ತು ಎಳೆಕಾಯಿ ಸೂರಗು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕೀಟ / ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು.

ಸಪ್ಟಂಬರ್ :

ಸಿಹಿತಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಜಳಿ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಕಳೆ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು. * ಮಣಿನ ತೇವಾಂಶದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೀರುಣಿಸುವುದು. * ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಪ್ರಸ್ತುತ 4 ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು. * ಮೂರಣಕಾಲ ಚೆಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಿರುವ ನಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು. * ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಿ ಕಟ್ಟಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬೇರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಸಿ ಗಿಡಗಳು ವೇಂ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದು. * ತಾಯಿ ಮರದ ಮತ್ತು ಹಣಿನ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ, ಉತ್ತಮ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. * ಪಾಲಿಥಿನೋ ಜೀಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಂದ ಸಸಿಗಳು ಕಸಿ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು 	<ul style="list-style-type: none"> * ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು. * ಸಸಿಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ವಾಣ್ಣ ಹೇರಿ ಸದೃಧಗೊಳಿಸುವುದು. * ಸೊಬು ಹೊ ಬಿಡುವ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕಡಿದು ಮಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು. * ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕಾಂಡದಿಂದ ಬರುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು. * ರಜನಾ ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಸ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ಎರಡನೇ ಕಂತಿನ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬುದ್ದ ಬಿಡಿಸಿ 50–60 ಸೆ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿ ವಂಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದು. * ಮುಖ್ಯ ಹೊಯ್ಲಿ ಆದ ಮೇಲೆ ರಚನಾ ಸವರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನೈಮಿಕಲ್ಯಾಂತಾ ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. * ಸವರುವಾಗ ತುಂಡರಿಸಿದ ರೆಂಬೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೋಡೋರ್ ಪೇಸ್‌/ ಮುಲಾಮನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಶೀಂದ್ರದ ರೋಗವು ಗಾಯಗೊಂಡ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ತಾ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸುವುದು. * ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಸಂಧಾಗಿ ಕ್ಯಾಗೊಳ್ಳುವುದು. * ಕೊಕೊಳ್ಳು ಹಣ್ಣಾಗಳ ಕೊಂಪ್ಯಾನ್ಸು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ :

ಸಿಹಿತಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಜಳಿ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಕಳೆ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿವಾರಣೆ. * ಮಳೆಯ ತೀವ್ರತೆಯ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುವುದು. * ಒಯ್ಲ ಸ್ವಿಂರ್‌ಹಾಗಿ ಕಸಿಯಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಜೋಡಿಸಿ ಯಶ್ವಿಯಾಗದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು. * ಕಸಿ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಪಾಲಿಥಿನೋ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ಈಶಾನ್ಯ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗಿಡ ನೆಡುವುದು. * ಸವರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಗೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸವರುವುದು. * ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣ ಹೇರಿ ಸದೃಧಗೊಳಿಸುವುದು. * ಎರಡನೇ ಕಂತಿನ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರದಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದು. * ಮುಂದಿನ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ಕೊಕೊಳ್ಳು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೆರಳು ಒದಗಿಸಲು ಬಾಳೆ ಕಂದುಗಳನ್ನು ನಾಟಿ 	<ul style="list-style-type: none"> * ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾಗೊಳ್ಳುವುದು. * ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು. * ಕೊಯ್ಲಿನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು.

ಮಾಡುವುದು.

ನವೆಂಬರ್ :

ಸಸಿಮದಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಕಳೆ ನಾಶ ಮಾಡುವುದು. * ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುವುದು. * ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ಸುತ್ತಿ ಇಟ್ಟಂತಹ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯ ಪ್ರೇಪ್ರೋಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬಿಡಿಸಿ ಹಾಕು -ವುದು. * ವಾರಕೊಳ್ಳುಮೈ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರೊದಗಿ -ಸುವುದು. * ಕೊಕೊಳ್ಳು ಅಥವಾ ತೆಂಗಿನ ಸಿಪ್ಪೆ, ಬಿದ್ದ ಕೊಕೊಳ್ಳು ಎಲೆಗಳಿಂದ ಬುಡವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು. * ಸವರಿದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೋಟದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೊರ ಹಾಕುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ಇಲಿ ಮತ್ತು ಅಳಿಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. * ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು. * ಸವರಿದ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೋಟದಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕುವುದು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ :

ಸಸಿಮದಿ	ಹೊಸ ತೋಟ	ಹಳೆ ತೋಟ
<ul style="list-style-type: none"> * ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು. * ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವುದು. * ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಪ್ರಸ್ತುತ 3 ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು. * ನೆರಳು ಪರದೆ ಹಾಕಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೆರಳು ಒದಗಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> * ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೀರುಣಿಸುವುದು. ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಾರಕೊಳ್ಳುಮೈ ನೀರೊದಗಿ -ಸುವುದು. * ಕಾಂಡದಿಂದ ಬರುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು. * ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರವಂಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು -ವುದು. * ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು 	<ul style="list-style-type: none"> * ಸಂಕರಣ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ / ಪರಾಗದಾನ ಮಾಡು -ವುದು. * ಕಾಂಡದಿಂದ ಹೊರ ಬರುವ ಚಿಗುರು ಮತ್ತು ಒಣಿಗಿರುವ ರೆಂಬೆ ಮತ್ತು ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು. * ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.

ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಲು ತಗಲುವ ಖಚಿತ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿವರಗಳು	ರೂ./ಹೆಕ್ಕೀರ್
1	ಇಳುವರಿಮೂರ್ವ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚೆ (ಪ್ರಾರಂಭಿಕ 3 ವರ್ಷ)	50,000
2	ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೆಚ್ಚೆ	15,000
3	ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚೆ	65,000
4	ವಾರ್ಷಿಕ ತೋಟದ ಸ್ಥಾಪನಾ ವೆಚ್ಚೆ	7,800
5	ತೋಟದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚೆ	13,200
6	ತೋಟದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಒಳಹರಿವು ವಸ್ತುಗಳ ವೆಚ್ಚೆ	10,000
7	ಫಲ ನೀಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚೆ	23,200
8	ವಾರ್ಷಿಕ ತೋಟದ ಸ್ಥಾಪನಾ ವೆಚ್ಚೆ ಸೇರಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚೆ (ಫಲ ನೀಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ)	28,200
9	ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ಥಾಪನಾ ವೆಚ್ಚೆ ಸೇರಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚೆ	31,225

500 ಕೊಕ್ಕೊ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಲು ತಗಳುವ ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ	ವಾರ್ಷಿಕ ದಿನಗೂಲಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ			ಒಟ್ಟು
		ಪ್ರಧಾನ ವರ್ಷ	ಎರಡನೇ ವರ್ಷ	ಮೂರನೇ ವರ್ಷ	
1	ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗಿಡ ನೆಡಲು ಗುರುತು ಮಾಡುವುದು	15	-	-	15
2	ಹೊಂಡ ತೆಗೆಯುವುದು	30	-	-	30
3	ಹೊಂಡ ತುಂಬಿಸುವುದು, ಸಸಿ ನೆಡುವುದು, ಬುಡ ಮುಚ್ಚುವುದು ಮತ್ತು ನೆರಳೊದಗಿಸುವುದು	15	10	-	25
4	ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು (ಎರಡು ಬಾರಿ)	10	10	10	30
5	ಸವರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಕಾರ ಕೊಡುವಿಕೆ	10	10	10	30
6	ಮಣ್ಣ ಅಗೆಯುವುದು	5	5	5	15
7	ಗೊಬ್ಬರ ನೀಡುವುದು	10	10	10	30
8	ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ - ಸಿಂಪಡಣೆ	5	5	5	15
9	ನೀರಾವರಿ	10	5	5	20
10	ಬೇಲಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	5	5	5	15
11	ಇತರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು	5	10	10	25
	ಒಟ್ಟು	120	70	60	250
	ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚೆ (ರೂಪಾಯಿ 200 ದಿನಗೂಲಿಯಂತೆ)	24,000	14,000	12,000	50,000

ಹೆಜ್ವನ ವಿವರಗಳಾಗಿ ಕೆಷಗಳ ವಿಜಾನಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಕೇಂದ್ರೀಯ ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ವಿಟ್ - 574 243, ಕನಾಟಕ

ದೂರವಾಣಿ : 08255-239222; PABX : 08255-239238

ಫೋನ್ : 08255-239666

ಇ-ಮೆಲ್ಲಿ : cpcrvl@gmail.com, headrsvittal.cpcri@icar.gov.in

ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ : <http://cpcri.gov.in>

**ಹರ ಕಡ್ಡ, ಹರ ಡಗರ
ಕಿಸಾನೋ ಕಾ ಹುಸಫರ
ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಪರಿಷಠ**

Agrisearch with a Human touch

